

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği Kısa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği Kısa Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32774>

Özet

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği Kısa Formu (YİÖ-KF), yetişkinlerdeki bağlanma stillerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan orijinal ölçeğin Türkçe uyarlamasıdır. Bu ölçek, özellikle romantik ilişkiler bağlamında bireylerin kaygı ve kaçınma boyutlarındaki bağlanma örüntülerini kısa ve etkin bir şekilde değerlendirmeyi hedefler. Mustafa Savaş ve Fatih Aysan tarafından 2016 yılında gerçekleştirilen uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe popülasyonunda yüksek düzeyde **geçerlik** ve **güvenirlilik** sergilediğini ortaya koymuştur. Bu çalışma, psikolojik araştırmalarda ve klinik uygulamalarda bağlanma teorisine dayalı değerlendirilmeler için sağlam bir araç sunmaktadır.

Ölçeğin orijinal yapısı, iki temel boyutu, yani **kaygı** ve **kaçınma** alt boyutlarını korumaktadır. Ölçeğin uyarlama süreci, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak titizlikle incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği, Bağlanma Teorisi, Kaygı, Kaçınma, Romantik İlişkiler, Psikometri, Uyarlama, Kısa Form.

Yazarlar

Mustafa Savaş, Fatih Aysan

Amaç

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği Kısa Formu'nun temel amacı, yetişkin bireylerin romantik ilişkilerdeki bağlanma stillerini oluşturan temel boyutları (bağlanma kaygısı ve bağlanma kaçınması) psikometrik açıdan sağlam bir şekilde ölçmektir. Bu kısa form, orijinal uzun formun sunduğu kapsamlı ölçümü korurken, araştırma ve klinik süreçlerde zaman verimliliği sağlamayı amaçlamaktadır.

Ölçeğin Türkçe uyarlaması, Türkiye popülasyonunda yapılan araştırmalara katkıda bulunmak ve kültürlerarası psikoloji çalışmalarına olanak tanımak üzere tasarlanmıştır. Ölçek, bireylerin yakınlık arayışı, beklentilerine güvenme eğilimi ve ilişkilerde terk edilme korkusu gibi bağlanma ile ilgili temel dinamikleri değerlendirmede kullanılır.

Yapı

Ölçek, yetişkin bağlanma literatüründe yaygın olarak kabul gören iki boyutlu modeli temel alır: **Bağlanma Kaygısı** ve **Bağlanma Kaçınması**. Bağlanma Kaygısı, kişinin yakınlık ve kabul

görme isteği ile reddedilme veya terk edilme korkusu arasındaki çatışmayı yansıtırken; Baılanma Kaçınması, yakın ilişkilerden duyulan rahatsızlık, baskı ve duygusal mesafeyi koruma eğilimini ölçer.

Bu iki boyut, bireylerin romantik partnerleriyle kurdukları ilişkilerdeki davranışsal ve duygusal örüntüleri tanımlamak için kritik öneme sahiptir. Ölçek maddeleri, bu iki temel yapıyı temsil edecek şekilde tasarlanmıştır ve yapısal geçerliliği faktör analizleri ile desteklenmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. AFA sonuçları, ölçek maddelerinin beklenen şekilde iki temel faktörde toplandığını göstermiştir.

iki ayrı örneklem üzerinde gerçekleştirilen DFA sonuçları, iki boyutlu yakın ilişkilerde yaşantılar modelinin veri ile iyi bir uyum sergilediğini kanıtlamıştır. Elde edilen uyum indeksleri şunlardır: CFI (Karşılaştırmalı Uyum İndeksi) değerleri .95 ve .96, RMSEA (Yaklaşık Hata Karekökü Ortalaması) değerleri .09 ve .07, ve SRMR (Standartlaştırılmış Kök Ortalama Kare Kalıntısı) değerleri .10 ve .09 olarak bulunmuştur. Bu değerler, önerilen iki faktörlü yapının Türkçe kültürde geçerli olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlik

Yakın ilişkilerde Yaşantılar Ölçeği Kısa Formu'nun güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak yapılmıştır. Ölçeğin **iç tutarlılık** güvenilirlik katsayıları (Cronbach Alfa), alt boyutlar bazında güçlü değerler göstermiştir: Kaygı alt boyutu için katsayılar .77 ile .86 arasında, kaçınma alt boyutu için ise .78 ile .88 arasında değişmektedir. Bu sonuçlar, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Ölçeğin zamana karşı istikrarını belirlemek amacıyla üç hafta arayla yapılan test-tekrar test güvenilirlik katsayıları da hesaplanmıştır. Kaygı alt ölçeği için bu katsayı .82, kaçınma alt ölçeği için ise .89 olarak bulunmuştur. Yüksek test-tekrar test katsayıları, ölçeğin zaman içinde kararlı sonuçlar verdiğini ve güvenilir olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla ilk olarak Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. Bu analiz, ölçek maddelerinin teorik beklentilere uygun olarak iki ayrı faktörde gruplandırıldığını net bir şekilde ortaya koymuştur: Baılanma Kaygısı ve Baılanma Kaçınması.

AFA sonuçlarının ardından, iki baskı örneklem üzerinde Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)

gerçekleştirilmiştir. DFA, iki boyutlu teorik modelin veri ile mükemmel düzeyde uyum sağladığını göstermiştir. Özellikle CFI değerlerinin .95 ve üzerinde olması, RMSEA değerlerinin ise kabul edilebilir sınırlar içinde kalması (sırasıyla .09 ve .07), ölçeğin yapısal geçerliliğinin güçlü kanıtlardır. Bu sonuçlar, ölçeğin kısa formunun psikometrik olarak sağlam bir iki faktörlü yapıyı temsil ettiğini göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetişkin Popülasyonu (Romantik ilişki yaşayan bireyler)

Age Group: Yetişkinler

Population Details: Romantik ilişki deneyimi olan genel popülasyon veya üniversite öğrencileri.

Test Methodology: 7'li Likert tipi derecelendirme. Yanıtlar, "1" **Hiç katılmıyorum** ile "7" **Tamamen katılmıyorum** arasında değişmektedir. Yüksek puanlar ilgili bağlanma boyutunda (kaygı veya kaçınma) yüksek düzeyde deneyim yaşadığını gösterir.

Anahtar Kelimeler

Bağlanma, Kaygı, Kaçınma, Psikolojik Ölçek, 7'li Tutarlılık, Faktör Analizi, Romantik ilişki.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: msavci@firat.edu.tr (Sorumlu Yazar: Mustafa Savcı)

Correspondence Address: Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Elazığ, Türkiye (Tahmini)

Çizimler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Savcı ve Aysan tarafından 2016 yılında uyarlanmış ve yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir. İletişim e-posta adresi: msavci@firat.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [yakın-iliskilerde-yasantilar-olcegi-](#)

[kisa-formu-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Savcı, M. ve Aysan, F. (2016). Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği Kısa Formu'nun Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *VIII. Uluslararası Eğitim Araştırmalar Kongresi* içinde (s.837-846). Çanakkale.

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Ölçeği Kısa Formu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

İhtiyaç duyduğumda romantik ilişki yaşıyorum ki onun yardımına başvurmak benim için faydalı olur.

Genellikle sorunlarım ve kaygılarım romantik ilişki yaşıyorum ki ile konuyorum